

College van burgemeester en wethouders
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: gevraagd advies over de beleidsregels Wmo en Jeugdhulp

Nijmegen, 6 november 2025

Geacht college,

U heeft de Adviescommissie JMG gevraagd te adviseren over de nieuw geformuleerde beleidsregels voor de Wmo en Jeugdhulp. Wij voldoen graag aan uw verzoek en bij deze bieden wij u onze adviezen aan.

De Beleidsregels Wmo en Jeugdhulp voor 2026 zijn herzien en aanmerkelijk ingekort. Bovendien is de leesbaarheid en samenhang merkbaar verbeterd. Wij vinden het lovenswaardig dat u op deze manier de Verordening en de Beleidsregels voor 2026 beter toegankelijk hebt gemaakt voor degenen die er gebruik van moeten maken. Dat zullen in de praktijk toch vooral professionals zijn, want ook in deze nieuwe versie bevatten de beleidsregels nog enkele passages die niet onmiddellijk duidelijk zijn. Daar komen wij zo meteen op terug. Inwoners die gebruik willen of moeten maken van Wmo of jeugdhulp zullen toch aangewezen zijn op informatie via gemeentelijke communicatiemiddelen als de website Vraaghulp Nijmegen.

Wanneer we de beleidsregels in zijn geheel overzien, valt op dat ze in veel onderdelen betrekking hebben op het beoordelen van situaties. Beoordelingen zijn een belangrijk thema in de uitvoering van de Wmo en jeugdhulp. In deze beleidsregels spelen ze op verschillende momenten een rol. In het algemeen bij het vaststellen of een situatie schrijnend is; meer in het bijzonder bij het bepalen wanneer hulp bovengebruikelijk is en bij het toekennen en continueren van een persoonsgebonden budget. Wij stellen met instemming vast dat de beleidsregels niet helemaal zijn dichtgetimmerd, maar dat zij ruimte laten voor de beroepskrachten die ermee moeten werken. Die kunnen daardoor beter naar bevind van zaken oordelen, vanuit hun eigen professionaliteit. Het is dan wel nodig dat zij daarvoor voldoende zijn toegerust. Daar bedoelen we mee dat ze deskundig en ervaren zijn en dat ze deel uitmaken van een team en organisatie die hen rugdekking geven en coachen.

Dat willen wij toelichten aan de hand van enkele concrete punten in de beleidsregels.

- In Hoofdstuk 1, Inleiding (p.1) staat: *'Bij het uitvoeren van de beleidsregels moet altijd oog worden gehouden voor schrijnende situaties. Bij schrijnende situaties kan worden afgeweken van de beleidsregels.'* Het is goed dat er meteen aan het begin van de beleidsregels de mogelijkheid wordt genoemd om uitzonderingen te maken. Tegelijk vragen wij ons af of niet

nader moet worden omschreven wanneer dat nodig is. Met andere woorden: wanneer is een situatie schrijnend? En wie beoordeelt dat eigenlijk?

- Vergelijkbaar is het beoordelen wat in een gegeven situatie bovengebruikelijke hulp is. In paragraaf 2 staat dit als volgt omschreven: *‘Er wordt gekeken naar wat voor een bepaalde persoon, gezien alle omstandigheden, boven de voor hem gebruikelijk te achten hulp uit gaat.’*
Het gaat dus om kenmerken van de persoon en van ‘alle’ omstandigheden. Het protocol in de bijlage bij de Verordening biedt de professional een nuttig hulpmiddel bij de beoordeling van wat gebruikelijk is en wat niet in concrete gevallen. Toch blijft het mensenwerk en een beoordeling kan soms niet goed uitpakken. Volgens de Verordening (artikel 44) kan het College in dergelijke gevallen beslissen, en afwijken van een eerdere beoordeling. Die mogelijkheid vinden wij niet terug in de beleidsregels.
Advies: Wij geven u in overweging om deze mogelijkheid alsnog in de beleidsregels op te nemen.
- De beleidsregels over het persoonsgebonden budget (pgb) in hoofdstuk 4 zijn uitgebreid en toch nog ingewikkeld. Dat kan ook moeilijk anders, doordat er veel voorwaarden worden gesteld aan het verkrijgen en behouden van een pgb. In de verordening en beleidsregels is dat zorgvuldig uitgewerkt. Ook hierbij gaat het om beoordelen, op verschillende punten in de procedure. Het is ons opgevallen dat daarbij op twee plaatsen de toevoeging *‘in redelijkheid’* staat, namelijk bij het beargumenteren waarom het bestaande aanbod van Zorg in Natura niet passend is (4.3), en bij het beoordelen of de diensten, hulpmiddelen en andere hulpmiddelen geschikt zijn voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt (4.5). Deze formulering geeft wat ruimte bij het beoordelen.
Maar dan valt op dat deze woorden *niet* worden gebruikt bij andere punten in de procedure waar er sprake is van beoordelen. Alsof ze daar niet van toepassing zijn.
Vraag: wij vragen u om ook bij de andere beoordelingen in de praktijk van de pgb-procedure steeds het principe ‘in redelijkheid’ te gebruiken. Daarvoor is het overigens niet nodig om dit steeds met zoveel woorden ook te vermelden.

Andere opmerkingen geven we hieronder weer als afzonderlijke punten.

- Voor jeugdhulp bespeuren we in deze verordening en beleidsregels een zekere spanning tussen enerzijds de ondersteuning die professionals van de buurtteams bieden en anderzijds de hulp die met een beschikking wordt toegekend. In het laatste geval kan een cliënt bezwaar maken, in het eerste geval bestaat die mogelijkheid niet. Daar moeten cliënt en professional er samen uit zien te komen. Nu steeds meer ondersteuning/hulp door de buurtteams wordt verleend, is het des te belangrijker dat cliënten een beroep kunnen doen op de cliëntondersteuner. Die is – uiteraard – wel vermeld in de verordening, maar niet in de beleidsregels.
Advies: wij adviseren u om in de beleidsregels te vermelden dat cliënten een beroep kunnen doen op een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- Bij 2.1, Nadere toelichting beoordeling maatschappelijke ondersteuning, schrijft u onder meer dat mantelzorg en steun vanuit het sociale netwerk meewegen bij het besluit om een maatwerkvoorziening toe te kennen. Wij willen u er graag op wijzen dat mantelzorg en steun vanuit het sociale netwerk op basis van vrijwilligheid worden verleend. Dit betekent ook dat

het kwetsbare hulp is, in de zin dat die – om wat voor reden dan ook – kan wegvallen en dat er niet zonder meer op gerekend kan worden.

Advies: wij adviseren u om in de beleidsregels uitdrukkelijk te vermelden dat mensen mantelzorg of steun vanuit het sociaal netwerk vrijwillig bieden en dat dit niet van hen kan worden geëist.

- In paragraaf 3.2 (p. 10) schrijft u dat Zorg Binnen het Onderwijs (ZBO) zowel een algemene voorziening als een maatwerkvoorziening kan zijn, uitgevoerd door de buurtteams of door een aanbieder. Deze passage is voor ons niet helemaal duidelijk.
Vraag: is het juist dat het hier in principe een algemene voorziening betreft, die alleen een maatwerkvoorziening wordt zodra daar een aanbieder buiten de buurtteams voor nodig is?
- In Bijlage 1, Protocol gebruikelijke hulp maatschappelijke ondersteuning, staat een passage over uitwonende kinderen en ouders. Die horen niet bij het huishouden en zijn daar juridisch ook niet verantwoordelijk voor. Er mag echter wel een redelijke verwachting zijn, schrijft u, dat deze verwanten bepaalde taken voor hun rekening nemen.
Het is echter zo dat deze personen en deze taken volgens de Wmo niet tot de ‘gebruikelijke hulp’ behoren. In die zin mag hun betrokkenheid geen rol spelen bij het beoordelen of een cliënt in aanmerking komt voor Wmo-ondersteuning.
Advies: geef in de tekst aan dat uitwonende kinderen of ouders een rol kunnen spelen bij de ondersteuning van cliënten, maar vermeldt daarbij wel dat dit geen rol speelt bij het al dan niet toekennen van Wmo-ondersteuning.
- Tot slot: in de verordening en de beleidsregels valt het woord begeleiding vaak. De vorm die deze begeleiding kan aannemen hangt onder meer af van de hulpvraag en de cliënt. In de beleidsregels die op dit moment nog gelden is in bijlage 6 een onderscheid gemaakt tussen begeleiding en begeleiding plus (ambulante begeleiding voor volwassenen met complexe psychiatrische vraagstukken). In de hier voorgestelde beleidsregels vinden we dat niet meer terug. Wij vinden het belangrijk dat dit gehandhaafd blijft, juist omdat het zo’n specifieke vorm van begeleiding is.
Advies: vermeld in de beleidsregels nadere criteria voor het onderscheid tussen begeleiding en begeleiding plus.

Wij hopen dat we met dit advies kunnen bijdragen aan een verdere verbetering van het beleid én de praktijk van Wmo en jeugdhulp.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e

voorzitter adviescommissie JMG

Adviescommissie JMG

Contactpersoon:

5.1.2e, ambtelijk secretaris MO10

postbus 9105

6500 HG Nijmegen

5.1.2e @nijmegen.nl

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3, 4